

КІТІРОВ МАКСИМ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

кандидат юридичних наук,
заступник начальника
Київського інституту Національної гвардії України
з наукової роботи
ORCID ID 0000-0001-6301-7481

НАУКОВЕ СУПРОВОДЖЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ БОЙОВОГО ДОСВІДУ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НГУ

У статті проаналізовано поняття наукового супроводження, визначено його сутність і зміст. Запропоновано авторський підхід до визначення терміну «наукове супроводження», виокремлено його основні складники (етапи). На прикладі Київського інституту НГУ розглянуто процес наукового супроводження впровадження бойового досвіду в освітній процес ВВНЗ на кожному з етапів. Використано комплекс загальнонаукових методів проведення дослідження, а саме: метод аналізу та синтезу; наукової абстракції; узагальнення; порівняння; систематизації. Сформульовано основні напрями подальших наукових досліджень та перспективні підходи щодо вдосконалення методики впровадження бойового досвіду в освітній процес ВВНЗ.

Ключові слова: Національна гвардія України; Київський інститут НГУ; освітній процес; бойовий досвід; наукове супроводження; відсіч збройної агресії; підготовка майбутніх офіцерів.

Постановка проблеми. Формування сучасної моделі професійної військової освіти, приведення у відповідність змісту військової освіти сучасному досвіду бойової та оперативної підготовки військ (сил), їх застосуванню у війнах та локальних конфліктах, розроблення та імплементація в освітній процес вищих військових навчальних закладів (далі – ВВНЗ) оновлених освітніх програм з урахуванням потреб інтеграції в НАТО та власного досвіду ведення бойових дій Збройними Силами України й іншими складовими Сил оборони визначено пріоритетними завданнями з реалізації Концепції трансформації системи військової освіти [1].

Потреба суттєвих і швидкісних змін щодо підвищення якості у сфері військової освіти, насамперед при підготовці майбутніх офіцерів для Національної гвардії України (далі – НГУ) сьогодні набуває особливої актуальності, зважаючи на правовий режим воєнного стану в Україні. Нагальною постає проблема приведення змісту підготовки військових

фахівців до сучасних потреб НГУ, вибору та пошуку ефективних шляхів формування і розвитку професійних компетентностей майбутніх офіцерів НГУ.

Одним із головних практичних аспектів, який значно впливає на якісну підготовку майбутніх офіцерів, є розвиток й удосконалення системи вивчення, узагальнення та впровадження досвіду виконання бойових завдань підрозділами НГУ під час реалізації освітньо-професійних програм підготовки у ВВНЗ. У контексті цього наукове супроводження процесу вивчення та впровадження бойового досвіду має стати невід'ємною складовою підготовки майбутніх офіцерів НГУ.

Ураховуючи значні напрацювання українських учених щодо впровадження бойового досвіду у ВВНЗ, акцентуємо увагу на окремому його аспекті – науковому супроводженні.

Варто визнати, що на сьогодні освітні програми не враховують сповна весь спектр актуальних питань, пов'язаних із особливостями виконання завдань НГУ у складі Сил оборони з відсічі збройної

агресії рф. Означене актуалізує проблематику наукового супроводження імплементації досвіду виконання бойових завдань НГУ у ВВНЗ, у такий спосіб забезпечуючи підвищення якості освітнього процесу та набуття необхідних професійних компетентностей майбутніх офіцерів НГУ в сучасних умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальні аспекти щодо порядку вивчення та впровадження бойового досвіду складових Сил оборони держави відображено у відповідних відомчих нормативних документах різного рівня [2; 3].

На питанні необхідності аналізу та впровадження в навчально-виховний процес ВВНЗ досвіду застосування військ (сил) Збройних Сил України науковці наголошували з перших днів проведення антитерористичної операції на сході держави [4, с. 238–243]. В умовах правового режиму воєнного стану означена проблематика набуває особливої актуальності та є предметом досліджень багатьох українських учених. Зокрема, дослідники Є. Гончаренко, А. Ткаченко описують поняття, ідею, можливості та процес вивчення і впровадження досвіду, його побудову та послідовність реалізації [5].

Нині у науковій літературі представлено науково-обґрунтовані пропозиції щодо методики вивчення та впровадження досвіду професійної діяльності в освітній процес [6], висвітлено питання побудови системи вивчення та впровадження бойового досвіду в освітній процес Національної академії Національної гвардії України, насамперед під час вивчення загальновійськових дисциплін [7], запропоновано інноваційні підходи до вивчення і впровадження досвіду практичної діяльності в освітній процес Київського інституту Національної гвардії України (далі – Київського інституту НГУ) [8].

Варто зазначити, що зміст статті було апробовано під час роботи Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми діяльності складових сектору безпеки і оборони України в умовах особливих правових режимів: поточний стан та шляхи вирішення» 30 березня 2023 року, що проводилася на базі Національної академії НГУ.

Зважаючи на недостатню увагу питанню наукового супроводження впровадження бойового досвіду при підготовці майбутніх офіцерів НГУ, означена тематика набуває актуальності та потребує наукового розв'язання.

Мета статті полягає у визначенні сутності і змісту наукового супроводження в контексті

впровадження бойового досвіду в освітній процес ВВНЗ, обґрунтування необхідності наукового супроводження з практичного погляду.

Виклад основного матеріалу. З метою оперативного впровадження досвіду в освітній процес, удосконалення системи підготовки та застосування військ наказом командувача НГУ від 10.11.2022 № 390 «Про затвердження Інструкції з вивчення та впровадження досвіду виконання бойових (спеціальних) завдань НГУ під час відсічі збройної агресії» (далі – Інструкція) врегульовано питання щодо порядку вивчення та впровадження досвіду в НГУ [3].

Зауважимо, що Інструкція не враховує сповна особливості імплементації, конкретних форм реалізації такого досвіду, особливо наукового супроводу, що має реалізовуватись у ВВНЗ. На жаль, як показує практика, наявність нормативного документу (Інструкція) не забезпечує у цілому системний та комплексний підхід щодо впровадження бойового досвіду в освітній процес. Зокрема, невирішеними є питання, пов'язані з:

1. Відсутністю чітких і зрозумілих процедур для всіх суб'єктів НГУ, що здійснюють вивчення та впровадження досвіду.

2. Низькою якістю інформаційно-аналітичних матеріалів (відсутність інформації про причини, проблемні питання та шляхи їх вирішення).

3. Відсутністю методичних матеріалів, що розкривають питання особливостей упровадження бойового досвіду в НГУ (враховуючи досвід іноземних партнерів – країн-членів НАТО).

4. Відсутністю інтегрованої інтерактивної бази даних для вивчення та впровадження досвіду (як відкритого типу, так і з обмеженим доступом).

5. Відсутністю чіткої організаційно-штатної структури на всіх її рівнях (штатних працівників), відповідальних за реалізацію поставлених завдань щодо вивчення та впровадження бойового досвіду.

6. Результатами проведених фундаментальних та прикладних наукових досліджень з питань забезпечення воєнної безпеки держави, що не надали вичерпні відповіді стосовно сучасних викликів та загроз воєнного характеру, отже, не сповна впроваджені в освітній процес ВВНЗ.

У зв'язку із цим актуалізується необхідність здійснення наукового супроводження процесу впровадження бойового досвіду в системі професійної військової освіти при підготовці майбутніх офіцерів НГУ.

З метою вироблення авторського підходу до розуміння поняття «наукове супроводження», проаналізуємо підходи до визначення основних понять, наявних у науковій літературі та закріплених у нормативно-правових актах.

Наука – це галузь інтелектуальної творчої діяльності, спрямована на об'єктивне, цілісне, системне пізнання, відображення, перетворення навколишньої дійсності з метою задоволення найвищих особистісних і суспільних потреб, досягнення прогресу та гармонії в їхньому розвитку [9, с. 24].

До визначальних ознак наукової діяльності належать такі: об'єктивність, цілісність, системність, інноваційність, перетворювальний характер, гіпотетичність, аргументованість, випереджувальність, прогностичність, проблемність [9, с. 24].

Наука як цілісне і системне пізнання характеризується новизною й обґрунтованістю висновків та пропозицій.

Наукова діяльність – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження [10]. Іншими словами, наука – це діяльність, результатом якої є отримання нових знань.

Успішність наукової діяльності залежить від правильного розуміння та застосування всієї системи дослідницьких методів під час розв'язання певних завдань.

Зважаючи на наукові та нормативні визначення, що стосуються наукової діяльності, наукове супроводження можна розуміти як цілеспрямований пізнавальний процес, що за допомогою дослідницьких методів пізнання забезпечує належне й ефективне використання отриманого наукового продукту та подальше його впровадження у відповідну сферу діяльності.

Продовжуючи роботу з питань удосконалення внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, поліпшення методики вивчення та впровадження досвіду практичної діяльності в освітній процес [8, с. 46–48], розглянемо та проаналізуємо питання наукового супроводження впровадження бойового досвіду в освітній процес і наукову діяльність на прикладі Київського інституту НГУ.

Відповідно до вимог нормативних документів Київського інституту НГУ, передусім Пріоритетних напрямів наукових досліджень Київського інституту НГУ на 2023–2027 роки, визначено основні аспекти, відповідно до яких планується та проводиться

наукова робота на факультетах, кафедрах та в наукових підрозділах Інституту:

1. Службово-бойова діяльність НГУ: безпековий аспект.

2. Службово-бойова діяльність НГУ: оборонний аспект.

3. Розвиток спроможностей НГУ та впровадження передових технологій (за досвідом держав-членів НАТО та ЄІС).

4. Наукове супроводження освітнього процесу.

Одним із напрямів, що визначений в аспекті наукового супроводження освітнього процесу, є розроблення та вдосконалення системи узагальнення, вивчення і впровадження бойового досвіду в освітній процес.

Положення про організацію наукової роботи в КІ НГУ [11] зобов'язує проводити наукову роботу, яка має бути орієнтована не лише на одержання нових наукових результатів, а й передусім на наукове супроводження їх практичної реалізації.

З метою реалізації нормативних документів командувача НГУ, вдосконалення роботи з підвищення внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти у КІ НГУ наказом начальника Київського інституту НГУ від 24.11.2022 № 424 визначено основні напрями, за якими здійснюється робота з вивчення, узагальнення та впровадження досвіду, створено відповідну комісію, що відповідає за реалізацію завдань згідно з напрямками:

підготовка військ;

застосування військ (підрозділи розвідки, спеціального призначення, артилерії, протиповітряної оборони);

організація зв'язку та інформації;

охорона та оборона важливих державних об'єктів, громадської безпеки;

психологічне забезпечення та робота з персоналом;

логістичне забезпечення;

міжнародне співробітництво.

Відповідно до визначених напрямів та в рамках реалізації завдань, покладених на членів робочої групи, головні зусилля спрямовуються на вироблення пропозицій щодо впровадження досвіду шляхом включення питань вивчених (ідентифікованих) уроків до навчальних програм, розроблення навчально-методичних матеріалів під час проведення науково-дослідних робіт, конференцій (круглих столів, семінарів тощо) з питань вивчення та впровадження (обміну досвідом).

Водночас зауважимо, що особливістю організації наукової роботи у ВВНЗ є проведення

фундаментальних та прикладних наукових досліджень з обов'язковим упровадженням їх результатів в освітній процес.

Зокрема, враховуючи вимоги статті 26 Закону України «Про вищу освіту» в частині визначення завдань для закладу вищої освіти щодо провадження наукової діяльності шляхом проведення наукових досліджень учасників освітнього процесу і використання отриманих результатів в освітньому процесі [12], можна дійти висновку, що наукове супроводження досвіду практичної діяльності (бойового досвіду) може охоплювати два основні напрями:

- наукова (науково-дослідна діяльність) у формі проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (далі – НДР), підготовки наукових видань та публікацій, різних науково-апробаційних заходів (конференцій, семінарів, круглих столів тощо);

- впровадження результатів наукових досліджень в освітній процес як фінальний етап наукового супроводження.

Процедура впровадження результатів наукових досліджень в освітній процес у вищій школі є усталеною нормою, що орієнтована на забезпечення якості освіти та підготовку конкурентоспроможних фахівців.

Невипадково окремі вчені вважають, що ефективність наукової діяльності закладу вищої освіти пов'язана передусім з удосконаленням підготовки висококваліфікованих кадрів [13, с.177–179].

Виокремивши два основних складники наукового супроводження впровадження бойового досвіду, проаналізуємо порядок їх реалізації в Київському інституті НГУ.

1. Наукова (науково-дослідна діяльність) в Київському інституті НГУ.

Виконання Київським інститутом НДР на замовлення Головного управління НГУ.

Для підвищення ефективності застосування підрозділів НГУ під час відсічі збройної агресії, насамперед підвищення ефективності розвідувального забезпечення виконання завдань НГУ за рахунок впровадження системи ISTAR (інтеграція процесів розвідки) в НГУ та з метою поліпшення ситуаційної обізнаності командира та прийняття обґрунтованих рішень Київським інститутом НГУ проводиться НДР «Створення та впровадження системи ISTAR в Національній гвардії України» (шифр – «Огляд»).

Довідково: ISTAR (Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance) є процесом

інтеграції розвідувальної діяльності із завданнями спостереження, виявлення цілей та розвідки з метою підвищення обізнаності командирів про ситуацію та, відповідно, прийняття рішень на підставі отриманої інформації.

Головною науковою метою НДР є вироблення практичних рекомендацій (результатів дослідження), що можуть бути використані:

для ефективності розвідувального забезпечення виконання завдань НГУ з урахуванням досвіду відсічі збройної агресії рф (бойового досвіду) та впровадження системи ISTAR;

під час викладання таких освітніх компонент як «Загальна тактика», «Тактико-спеціальна підготовка», «Військова розвідка» і спеціальних курсів, розробленні посібників і методичних рекомендацій;

для вдосконалення національного законодавства, розроблення нових відомчих нормативно-правових актів та пропозицій з підвищення ефективності управління військами під час відсічі збройної агресії.

Визначальним аспектом, спрямованим на досягнення мети НДР, та одним із етапів, визначеним у технічному завданні, є проведення так званих польових досліджень у районах виконання бойових завдань підрозділами НГУ. До вирішення таких наукових завдань залучають досвідчених науково-педагогічних працівників під керівництвом наукового керівника НДР. Це дозволяє дослідити на практиці бойовий досвід застосування процесів ISTAR, виробити сучасні підходи до системи військового управління загалом та розвідувального забезпечення зокрема, використовуючи при цьому весь спектр сучасних дослідницьких методів, принципів та підходів, які рекомендовано застосовувати під час організації та проведення таких досліджень.

Підготовка наукових публікацій з вивчення та впровадження досвіду практичної діяльності (бойового досвіду) в освітній процес.

Колектив учених Київського інституту НГУ добре розуміє необхідність удосконалення системи внутрішнього забезпечення якості вищого військового навчального закладу, впровадження передового досвіду міжнародних партнерів країн-членів НАТО та ЄІСР в освітній процес, своєчасного внесення змін і доповнень до навчальних планів і освітніх програм підготовки задля підвищення якості підготовки військових фахівців. У наукових працях М. Медвідя, М. Ктіторова, Ю. Медвідь [6; 8] та наукових публікаціях молодих учених Київського інституту НГУ предметом досліджень є актуальні питання вивчення та впровадження

бойового досвіду, необхідного для формування відповідних компетентностей майбутніх офіцерів НГУ [14].

Проведення науково-практичних конференцій (семінарів, круглих столів тощо).

Апробація наукових досліджень є однією з поширених й актуальних форм наукового супроводження впровадження бойового досвіду. Більш того, відомчі нормативні документи НГУ передбачають проведення науково-практичних конференцій (семінарів, круглих столів тощо) з питань обміну та впровадження бойового досвіду, з обов'язковим залученням до цього процесу командирів з'єднань та військових частин НГУ (код спроможності: R-5.2; назва спроможності: узагальнення, вивчення та впровадження досвіду застосування і підготовки НГУ) [15, с. 95].

Зауважимо, що сьогодні в Київському інституті НГУ факультет службово-бойової діяльності НГУ (далі – факультет СБД НГУ) є одним із провідних структурних підрозділів із вивчення та впровадження бойового досвіду в освітній процес, що забезпечує у тому числі його наукове супроводження. Зокрема, 24 листопада 2023 року факультет СБД НГУ організував та провів Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми теорії та практики службово-бойової діяльності складових сектору безпеки та оборони в сучасних умовах» (далі – конференція), головною метою якої є обговорення актуальних питань підготовки, застосування та взаємодії Сил оборони у відсічі збройної агресії РФ проти України. До наукового заходу між наукової спільноти ВВНЗ та ЗВО системи МВС були запрошені та взяли участь представники стейкхолдерів (роботодавців) – фахівці Головного управління НГУ та офіцери командування бригад оперативного призначення НГУ «Червона Калина» та «Кара-Даг». Окремим напрямом роботи конференції було обговорення питань узагальнення, вивчення та впровадження бойового досвіду застосування складових Сил оборони держави в освітній процес та практичну діяльність. Успішно пройшли апробацію наукові доповіді науково-педагогічних працівників Інституту, насамперед представників кафедри тактики та тактико-спеціальної підготовки факультету СБД НГУ, у тому числі в контексті виконання НДР «Створення та впровадження системи ISTAR в Національній гвардії України» (шифр – «Огляд»).

Результатом проведення конференції є Резолюція, що була схвалена за підсумками роботи конференції учасниками заходу та зобов'язує продовжувати роботу з дослідження актуальних питань службово-бойової діяльності складових Сил оборони, у

тому числі впровадження бойового досвіду в освітній процес і практичну діяльність [16].

2. Впровадження результатів наукових досліджень в освітній процес.

Фінальним етапом наукового супроводження є впровадження результатів наукових досліджень в освітній процес як повноцінне завершення всіх стадій наукового супроводження. Київський інститут НГУ протягом 2023 року проводив активну роботу щодо впровадження результатів наукових досліджень в освітній процес, у тому числі з питань впровадження бойового досвіду.

Для забезпечення цього напрямку роботи в Інституті функціонує комісія з вивчення, узагальнення та впровадження в освітній процес результатів наукових досліджень, за підсумками роботи якої було підготовлено 20 актів впровадження з висновком про доцільність та необхідність впровадження відображених в актах результатів наукових досліджень в освітній процес кафедр Інституту. Питання щодо необхідності та результатів впровадження наукових досліджень в освітній процес завжди постає окремо для обговорення на засіданнях науково-методичної та вченої рад Інституту.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

1. Наукове супроводження є невід'ємною складовою внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ВВНЗ, що можна розглядати як цілеспрямований пізнавальний процес, який за допомогою дослідницьких методів пізнання забезпечує належне й ефективне використання отриманого наукового продукту та подальше його впровадження у відповідну сферу діяльності.

2. Обґрунтовано, що наукове супроводження досвіду практичної діяльності (бойового досвіду) може охоплювати два основні напрями (етапи):

наукова (науково-дослідна) діяльність: проведення НДР, підготовка наукових видань та публікацій, проведення конференцій, семінарів, круглих столів тощо;

процедура впровадження результатів наукових досліджень в освітній процес.

3. Наукове супроводження впровадження досвіду практичної діяльності (бойового досвіду) та його результати мають обов'язково враховуватися під час реалізації запропонованої «методики вивчення та впровадження досвіду практичної діяльності в освітній процес» [8, с.47–49] на відповідних її етапах .

4. Системна, цілеспрямована та послідовна робота з питань наукового супроводження процесу вивчення і впровадження бойового досвіду ефективно позначиться на якійсній підготовці майбутніх офіцерів НГУ та суттєво впливатиме на підвищення якості системи професійної військової освіти.

Перспективні напрями наукових досліджень може бути спрямовано на проведення наукового супроводження окремих аспектів службово-бойової діяльності НГУ в інтересах впровадження бойового досвіду в освітній процес Київського інституту НГУ.

Список використаних джерел

1. Про трансформацію системи військової освіти [Електронний ресурс]: постанова КМУ «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 15 грудня 1997 р. № 1410». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1410-97-%D0%BF#Text> (дата звернення: 05.10.2023).

2. Доктрина з вивчення та впровадження досвіду у Збройних Силах України : Генеральний штаб ЗСУ від 03.07.2020 р. № 1928/НВГШ.

3. Про затвердження Інструкції з вивчення та впровадження досвіду виконання бойових (спеціальних) завдань НГУ під час відсічі збройної агресії: наказ Командувача НГУ від 10.11.2022 № 390. 19 с.

4. Роговенко С., Полторак М. Впровадження в навчальний процес вищих військових навчальних закладів досвіду застосування військ (сил) збройних сил України в антитерористичній операції. *Військова освіта*. 2016. № 1 (33). С. 238–243.

5. Гончаренко Є., Ткаченко А. Вивчення та впровадження досвіду у Збройних Силах України. *Повітряна міць України*. 2022. № 1 (2(3)). С. 56–59. [https://doi.org/10.33099/2786-7714-2022-1-2\(3\)-56-59](https://doi.org/10.33099/2786-7714-2022-1-2(3)-56-59).

6. Медвідь М. М., Кгіторов М. О., Медвідь Ю. І., Поляков В. Ю., Гавришук М. М., Вишневіська Я. А. Залежність розвитку системи внутрішньої забезпечення якості від впровадження досвіду практичної діяльності в освітній процес закладу вищої освіти. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія: Педагогічні науки. 2023. № 1. С. 13–19. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-1-13-19>.

7. Яковенко Є. С., Белай С. В., Волков І. М. Завпровадження бойового досвіду в освітній процес Національної академії Національної гвардії України під час вивчення загальновійськових дисциплін. *Честь і закон*. 2022. № 4 (83). С. 144–148.

8. Медвідь М. М., Медвідь Ю. І., Кгіторов М. О. Система внутрішнього забезпечення якості вищого військового навчального закладу: особливості, умови розвитку: монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М. М. Медвідя. Київ: КІНГУ, 2023. 107 с.

9. Вітченко А. О. Теорія і методика наукових досліджень у вищій військовій школі : підруч. Київ : НУОУ, 2020. 268 с.

10. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#n482> (дата звернення: 10.10.2023).

11. Положення про організацію наукової роботи в КІ НГУ: вебсайт. URL: <https://kingu.edu.ua>. (дата звернення: 12.10.2023).

12. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <http://surl.li/jhtp>. (дата звернення: 12.10.2023).

13. Кашаєв І. О., Пугачов Р. В. Впровадження результатів наукових досліджень у навчальний процес. *Наука і техніка Повітряних сил Збройних Сил України*. 2014. № 2(15). С. 177–179.

14. Медвідь М., Криворучко В., Курбатов А., Гавришук М., Ніконенко А., Семенов М. Вивчення та впровадження бойового досвіду як передумова формування готовності майбутніх офіцерів до службово-бойової діяльності. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія: Педагогічні науки. 2023. № 4. С. 66–74. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-4-66-74>.

15. Каталог спроможностей НГУ: затв. командувачем НГУ 20.01.2020. 222 с.

16. Резолюція за результатами проведення Всеукраїнської науково-практичної конференції: вебсайт. URL: <https://kingu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/%D0%A3%D0%A5%D0%92%D0%90%D0%9B%D0%90.pdf>. (дата звернення: 18.10.2023).

References

1. Pro transformaciyu sy`stemy` vijs`kovoyi osvity` [Elektronny`j resurs]: postanova KМУ «Pro vnesennya zmin do postanovy` Kabinetu Ministriv Ukrayiny` vid 15 grudnya 1997 r. # 1410» [On the transformation of the military education system: CMU Resolution "On Amendments to the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 15 December 1997 No. 1410]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1410-97-%D0%BF#Text> (data zvernennya: 05.10.23).

2. Doktry`na z vy`vchennya ta vprovadzhenya dosvidu u Zbrojny`x Sy`lax Ukrayiny`: General`ny`j shtab ZSU vid 03.07.2020 r. # 1928/NVGSh [The doctrine of studying and implementing experience in the Armed Forces of Ukraine].

3. Pro zatverdzhennya Instrukciyi z vy`vchennya ta vprovadzhenya dosvidu vy`konannya bojovy`x (special`ny`x) zavdan` NGU pid chas vidsichi zbrojnoyi agresiyi: nakaz Komanduvacha NGU vid 10.11.2022 # 390 [On approval of the Instruction on studying and

implementing the experience of executing combat (special) tasks of the NGU during the rebuff of armed aggression: Order of the National Guard Commander of Ukraine No. 390 of 10.11.2022]. 19 s.

4. Rogovenko, S., Poltorak, M. (2016). Vprovadzhennya v navchal'ny'j proces vy'shhy'x vijs'kovy'x navchal'ny'x zakladiv dosvidu zastosuvannya vijs'k (sy'l) zbrojny'x sy'l ukrayiny' v anty'terory'sty'chnij operaciyi [Implementation in educational process of higher military school the experience of use of troops (forces) of the armed forces of Ukraine in the antiterrorist operation]. *Vijs'kova osvita*. # 1 (33). S. 238–243.

5. Goncharenko, Ye., Tkachenko, A. (2022). Vy'vchennya ta vprovadzhennya dosvidu u Zbrojny'x Sy'lax Ukrayiny' [Lessons learned procedure in the armed forces of Ukraine]. *Povitryana micz' Ukrayiny'*. #1 (2(3)). S. 56–59. URL: [https://doi.org/10.33099/2786-7714-2022-1-2\(3\)-56-59](https://doi.org/10.33099/2786-7714-2022-1-2(3)-56-59).

6. Medvid', M. M., Ktitorov, M. O., Medvid', Yu. I., Polyakov, V. Yu., Gavry'shuk, M. M., Vy'shnevs'ka, Ya. A. (2023). Zalezhnist' rozvy'tku sy'stemy' vnutrishn'oyi zabezpechennya yakosti vid vprovadzhennya dosvidu prakty'chnoyi diyal'nosti v osvitnij proces zakladu vy'shhoyi osvity' [Dependence of the development of the internal quality assurance system on the implementation of the experience of practical activities in the educational process of the institution of higher education]. *Visny'k Cherkas'kogo nacional'nogo universy'tetu imeni Bogdana Xmel'ny'cz'kogo. Seriya: Pedagogichni nauky'*. # 1. S. 13–19. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-1-13-19>.

7. Yakovenko, Ye. S., Byelaj, S. V., Volkov, I. M. (2022). Zprovadzhennya bojovogo dosvidu v osvitnij proces Nacional'noyi akademiyi Nacional'noyi gvardiyi Ukrayiny' pid chas vy'vchennya zagal'novijs'kovy'x dy'scy'plin [Introduction of the combat experience into the educational process of the national academy of the national guard of Ukraine during the study of combined military disciplines]. *Chest' i zakon*. # 4 (83). S. 144–148.

8. Medvid', M. M., Medvid', Yu. I., Ktitorov M. O. (2023). Sy'stema vnutrishn'ogo zabezpechennya yakosti vy'shhogo vijs'kovogo navchal'nogo zakladu: osobly'vosti, umovy' rozvy'tku: monografiya / za zag. red. d-ra ekon. nauk, prof. M. M. Medvidya [The system of internal quality assurance of a higher military educational institution: features and conditions of development]. Ky'yiv: KI NGU, 107 s.

9. Vitchenko, A. O. (2020). Teoriya i metody'ka naukovy'x doslidzhen' u vy'shhij vijs'kovij shkoli :

pidruch [Theory and methods of scientific research in higher military school]. Ky'yiv : NUOU. 268 s.

10. Pro naukovu i naukovu-texnichnu diyal'nist': Zakon Ukrayiny' vid 26.11.2015 # 848-VIII [On scientific and scientific and technical activities: Law of Ukraine of 26.11.2015 No. 848-VIII]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#n482> (data zvernennya: 10.10.2023).

11. Polozhennya pro organizaciyu naukovoyi roboty' v KI NGU: vebсайт [Regulations on the organisation of scientific work in the Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine]. URL: <https://kingu.edu.ua>. (data zvernennya: 12.10.2023).

12. Pro vy'shhu osvitu: Zakon Ukrayiny' vid 01.07.2014 # 1556-VII [On higher education: Law of Ukraine dated July 01, 2014 No. 1556-VI]. URL: <http://surl.li/jhtp>. (data zvernennya: 12.10.2023).

13. Kashayev, I. O., Pugachov, R. V. (2014). Vprovadzhennya rezul'tativ naukovy'x doslidzhen' u navchal'ny'j proces [Implementation of research results in the educational process]. *Nauka i texnika Povitryany'x sy'l Zbrojny'x Sy'l Ukrayiny'*. # 2(15). C. 177–179.

14. Medvid', M., Kry'voruchko, V., Kurbatov, A., Gavry'shuk, M., Nikonenko, A., Semenov, M. (2023). Vy'vchennya ta vprovadzhennya bojovogo dosvidu yak peredumova formuvannya gotovnosti majbutnix oficeriv do sluzhbovo-bojovoyi diyal'nosti [Studying and implementing combat experience as a precondition for the formation of future officers' readiness for combat service]. *Visny'k Cherkas'kogo nacional'nogo universy'tetu imeni Bogdana Xmel'ny'cz'kogo. Seriya: Pedagogichni nauky'*. # 4. S. 66–74. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-4-66-74>.

15. Katalog spromozhnostej NGU: zatv. komanduvachem NGU 20.01.2020 [Catalogue of the NGU capabilities: approved by the NGU Commander on 20.01.2020]. 222 s.

16. Rezolyuciya za rezul'tatamy' provedennya Vseukrayins'koyi naukovo-prakty'chnoyi konferenciyi: vebсайт [Resolution on the results of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference]. URL: <https://kingu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/%D0%A3%D0%A5%D0%92%D0%90%D0%9B%D0%90.pdf>. (data zvernennya: 18.10.2023).

Ktitorov Maksym

Doctor of Law,
Deputy head of the Kyiv Institute
of the National Guard of Ukraine
for scientific work

**SCIENTIFIC SUPPORT FOR THE
IMPLEMENTATION
OF COMBAT EXPERIENCE
AS AN INTEGRAL PART
OF THE QUALITY TRAINING
OF FUTURE NGU OFFICERS**

Scientific support is an integral part of the internal quality assurance of higher education in higher education institutions, which can be considered as a purposeful cognitive process that, with the help of research methods of knowledge, ensures the proper and effective use of the obtained scientific product and its further implementation in the relevant field of activity.

It is substantiated that scientific support of practical experience (combat experience) may consist of two main areas (stages):

scientific (research) activities (conducting research, preparing scientific publications and publications, holding conferences, seminars, round tables, etc.)

the procedure for implementing the results of scientific research in the educational process.

Scientific support for the implementation of practical experience (combat experience) and its results should be taken into account during the implementation of the proposed "methodology for studying and implementing practical experience in the educational process" at the appropriate stages.

Systematic, purposeful and consistent work on scientific support of the process of studying and implementing combat experience will effectively affect the quality of training of future officers of the NGU and will significantly improve the quality of the system of professional military education.

Promising areas of scientific research may be aimed at conducting scientific support for certain aspects of the service and combat activities of the NGU in the interests of introducing combat experience into the educational process of the Kyiv Institute of the NGU.

Keywords: *National Guard of Ukraine; Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine; educational process; combat experience; scientific support; repulsion of armed aggression; training of future officers.*